

Opažanje

UDK 615.099.08:661.722:616:053.2

TROVANJE DECE ALKOHOLOM

B. LOVČEVIĆ, Z. RISTOVSKA I G. EFREMOVSKA

Dječje odeljenje Medicinskog centra, Kumanovo

(Primitljeno 25. VII 1980)

Analizom akcidentalnih trovanja alkoholom dece hospitalizovane na Dečjem odeljenju kumanovske bolnice za period od 1968. do 1977. god. želimo da istaknemo socijalno-medicinski značaj tih intoksikacija.

Konsumacija alkohola (etilni alkohol, etanol, C_2O_5OH) povezana je sa brojnim socijalnim faktorima. Intenzitet toksično-depresivnog dejstva etanola na CNS zavisi od vrste i količine ingeriranog alkoholnog pića, vrste i količine sadržaja želuca, od uzrasta, od mentalnog i opšteg stanja zdravlja te od individualne tolerancije osobe koja je uzela alkohol. Prema raznim autorima količine od 3 do 8‰ alkohola u krvi mogu biti smrtonosne za odrasle osobe a deca su mnogo manje tolerantna. Deca su, međutim, zbog svoje znatiželje te zbog nemara i neznanja odraslih, često u opasnosti od akutne intoksikacije uzrokovane raznim alkoholnim pićima.

Svrha je ovog članka da se potencira značaj problema i poveća angažovanost svih zdravstvenih i ostalih faktora u radu na polju prosvetavanja naroda i suzbijanja alkoholizma.

NAŠA OPAŽANJA

Na Dečjem odeljenju kumanovske bolnice u proteklih 10 godina lečeno je 41 dete trovano raznim vrstama alkoholnih pića, do kojih je uglavnom dolazilo zbog nemarnosti i neprosvećenosti njihovih odgojitelja i neumesnih šala odraslih. Na ukupno 12 929 hospitalizovane dece za 10 godina trovanjima alkoholom pripada 0,31‰, a od ukupnog broja raznih

Saopšteno na II. kongresu toksikologa Jugoslavije, Portorož 11—14. X 1979.

Tablica 1
Broj ukupno hospitalizovane dece u odnosu na broj dece intoksicirane raznim otrovima i posebno alkoholom

Godina	Ukupno hospitalizovani	Razna akcidentalna trovanja	Trovanja alkoholom
1968.	1 340	13	5
1969.	1 647	17	3
1970.	1 311	22	11
1971.	1 260	28	7
1972.	1 343	19	3
1973.	1 150	19	5
1974.	1 606	18	3
1975.	1 241	12	2
1976.	1 131	16	2
1977.	900	16	—
Ukupno	12 929	180	41

trovanja (180), trovanja alkoholom predstavljena su sa 22,8%. U toku 1977. god. nije primljeno ni jedno dete zbog trovanja alkoholom.

Tablica 1. prikazuje broj trovanja alkoholom, a takođe i njihovu procentualnu zastupljenost u odnosu na ukupan broj hospitalizovane dece i one trovane drugim otrovima.

Deca su poticala iz sredina raznih materijalnih mogućnosti, domaćih prilika i stepena obrazovanja. Sa sela je bilo 14 dečaka i 8 devojčica (ukupno 22), dok su 13 dečaka i 6 devojčica (ukupno 19) bili žitelji našega grada; u strukturi po uzrastu grupa od 5 do 9 godina je zastupljena sa 56%, dok su grupe ispod i iznad toga doba starosti u manjem broju, što prikazuje tablica 2.

Tablica 2.
Struktura dece trovane alkoholom prema uzrastu i spolu

Uzrast	Grad		Selo		Ukupno
	m	ž	m	ž	
3—5	3	3	9	5	20
6—10	4	1	3	3	11
11—14	6	2	2	—	10
Ukupno	13	6	14	8	41

Do trovanja seoske dece je dolazilo pijenjem vina, rakije, a retko i piva, dok je kod gradske dece to izazivala konzumacija još i raznih likera i vinjaka. Alkoholna pića su uzimala samoinicijativno ili po nagovoru

vršnjaka van kuće ili u njoj, te na svadbama, sedeljkama i drugim skupovima kada je budnost okoline zatajivala, a ponekad su bila trovana i krivicom odraslih. Najčešće je do trovanja dolazilo u ranim popodnevним časovima, ređe pre podne, a najređe uveče. Petoro dece predškolskog uzrasta (sva sa sela) hospitalizovana su u stanju alkoholne kome; trogodišnja devojčica iz te grupe (intoksicirana rakijom) prekasno je dospela u bolnicu, bila je u dubokoj alkoholnoj komi praćenoj kardiovaskularnom i respiratornom insuficijencijom, te je podlegla trovanju ubrzo nakon prijema. Kod 15-oro dece u krvi je nađeno 0,6 — 1,1% alkohola, kod 21 deteta 1,9 — 2,8%, dok je kod četvero dece ta vrednost iznosila 3,2 — 3,5%.

Zavisno od težine kliničke slike, terapiju smo sprovodili na osnovu poznatih principa eliminacije otrova iz organizma. Kod komatozne dece, pored ostalog, prevenirali smo i lečili kardiovaskularnu insuficijenciju, pri čemu smo uvek vodili računa o prohodnosti disajnih puteva. Retko smo koristili forsiranu diurezu.

Za označeni vremenski period broj lakše i teže trovane dece bio je mnogo veći. Mnoga su deca posle ambulantnog tretmana zbog dobrog stanja ili na zahtev roditelja, kao oporavljena, puštana kućama i ti podaci nisu ovde posebno prikazani. Pojedini su roditelji pijanoj deci sami ukazivali pomoć kod kuće forsiranim pijenjem tekućine i crnom kavom.

Summary

POISONING OF CHILDREN WITH ALCOHOL

The authors analyse accidental poisonings with alcohol among children treated in the Children's Ward of the General Hospital in Kumanovo between 1968 and 1977. The sociomedical aspect of these intoxications is emphasized.

*General Hospital,
Kumanovo*

*Received for publication
July 25, 1980*